

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Biró Pál
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:
Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:
Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Ujabb nyilatkozat.

— június 12.

A parlament egyhangú lelkesedéssel vette tudomásul Széll Kálmán miniszterelnöknek, a borvámklauzula ügyében tegnapi tett nyilatkozatát. — Az ország szintén az egyhangú lelkesedés visszhangjával felelt azokra a biztató szavakra, amelyek immár kétségbevonhatatlanul igazolják, hogy a miniszterelnök a legerősebb elhatározással szándékozik megvédeni borgazdaságunk és szőlőtermelésünk érdekeit.

Akikben eddig, akár a hegyaljai küldöttség előtt, akár az országgyűlés plénuma előtt tett kormányelnöki nyilatkozatok után a kétség legkisebb árnyalata ébredt volna fel, azok is ma teljes megnyugvással, a legobjektivebb hittel meggyőződhetek arról, hogy az olasz borvám-klauzulát, mint bortermelésünkre végzetest, fentartani nem lehet, azon változtatni feltétlenül kell.

Ez a minden kétséget kizáró nyilatkozat a miniszterelnök ajkáról olyan, amelynek horderejét ismeri mindenki. Nem kell ehhez most már bővebb magyarázat. Ismerve azt a bölcs, megingathatatlan, erős meggyőződést, amely Széll Kálmán működését és politikáját éppen most a legkeményebb gazdasági korszak sorsütében is jellemzi, a legteljesebb hittel vagyunk az iránt, hogy a miniszterelnök a bortermelés és szőlőművelés érdekeit is oly határozottsággal fogja megvédeni,

A ZEMPLÉN TÁRCZÁJA.

A jászóvári premontrei kananokrend a szabadságharc idején.*)

Az 1848-iki események erős próbára tették Richter praelatus erejét. A februáriusi forradalom fölírta egész Európát. Kossuth Lajosnak március 3-ikán mondott remek beszéde a parlamentáris kormány érdekében Bécsben is visszhangra talált s elsőpri Metternich korhadtt rendszerét március 13-án. 15-én megszületik a sajtószabadság s vele azon vívmányok, melyekért százezrek szíve epedett. A köztudatban erősen él a küszöbön álló nagy események sejtelme. Mindenki bizik, reménykedik, de sokan aggódnak is, mert félnek a nemzet megpróbáltatásától. Csoda-e, ha a honfiak a nemzeti léttel kockán látva mindent, vegyes érzelmekkel tekintenek a kétes jövőbe? . . .

A jászóvári premontreiek is, mint származásukban és életükben egy-egy részei a nemzetnek, hiszen állottak őrt a nemzeti és rendi

*) Részlet a jászóvári premontrei kanaanokrend 100 esztendőjének jubileumára kiadott remek emlékműből, amelyről megjelenése után részletesebb ösmertést is közlünk.

amely nyílt egyenességgel megmondta, hogy a statusquo fenn nem állhat.

Hogy pedig ez az általános lelkesedéssel üdvözölt nyilatkozat bennünket hegyaljaiakat a legközelebről érint, itt is megörökítjük azt teljes terjedelmében amint következik:

T. Ház! Szederkényi Nándor képviselő ur engem az iránt interpellál, hogy mi fog történni a borvámklauzulával a majdan megújuló nemzetközi szerződések alkalmával, mert — amint ő mondja — az olasz borvámklauzula fentartása a magyar bortermelésre és a magyar gazdákra halálos veszedelem volna, mert annak a nagy csapásnak állandósítása, amelyet a borvámklauzula a magyar bortermelésre mért, végpusztulását vonná maga után a magyar bortermelésnek.

En a t. képviselő ural teljesen egy nézetben vagyok és igazat adok neki, hogy a borvámklauzulának hatása sokkal nagyobb volt, mint ahogy gyaníthaták akkor, amikor megcsinálták; oly funestus, oly végzetes lett ez a magyar bortermelésre és a magyar szőlőgazdaságra, hogy ennek a borvámklauzulának fentartását, mint azt én már egy pár küldöttségnek kijelentettem, lehetetlen dolognak tartom és a magyar gazdaság és bortermelés érdekei szempontjából el vagyok határozva a nemzetközi szerződésnek tárgyalása alkalmával a borvámklauzulát megszüntetni. (Helyeslés.)

Mert az tény, — nem is kellene egyéb számok — hogy a bor-klauzula behozatala óta azok a mennyiségek, amelyek Olaszországból behozattak, mintegy ugrásszerűen annyira felszöktek, hogy ez kétségtelenül lehetetlenné teszi a versenyt és a termelést a magyar gazda részéről. Ezt az állapotot fentartani tökéletesen lehetetlenség, mert ez esetben a magyar bortermelés teljes végpusztulása állana be.

kedjük. Kérik, hogy a következő szünnapok beálltával egyetemes káptalan hívjon össze, melyben leginkább most, midőn rendünk létkérdése fölmerült, minden tag kötelezőleg résztvegyen és ki-ki saját megnyugtatóra egyenileg meggyőződhessék arról, mi legyen a rend jövedelme és mily tisztán kezeltek az, hogy így minden igényeit és kívánatait ahhoz mérhesse és sorsával megelégedjék.⁽¹⁾

Szintugy a váradai tanári kar az általános rendi káptalan egybehívását kéri: „ . . . remélvén, hogy bölcsen intézkedendő, nagybecsű levelével a fenyegető körülmények közepette méltán aggódó fiait minél előbb megnyugtathatja és sorsukat enyhíteni méltóztatik.⁽²⁾”

A löcseiek sem maradtak el. Az a törekvésük: „ . . . hogy mindnyájan megjelenve, egymás közt tanakodva s korszerű törvényeket alkotva, nagygyűlést tegyünk a premontrei rendet, melyre büszke legyen a haza s az egyház,“ miért is sorsukat enyhítő választását óhajtván várják.⁽³⁾

Az eszélyes Richter halogatás által akarta élet venni a tagok a rend ügyei iránt való szokatlan érdeklődé-

melés teljes végpusztulása állana be. Azokkal a nagy áldozatokkal szemben, amelyeket a bortermelők hoztak, amelyeket az ország hozott a rekonstrukció ügyében, hogy kiheverjük azokat a pusztításokat, amelyeket a fillokszera okozott, amellyel a végtelen erőfeszítés mellett, amelylyel dolgozik a magyar szőlőtermelő, lehetetlen a mai állapotot fentartani és lehetetlen kitenni az ország gazdasági szervezetének e jelentékeny és nagyfontosságú ágát annak, hogy ezzel az állapottal küzködjön, mert ezzel megküzdenie egyszerűen nem lehet.

Kétségtelen, hogy a behozatal az utóbbi években lejjebb szállt. A kulminációját 1898-ban érte el. Már 1899-ben 1,391.000 mm. volt, 1900-ban egy millió és 1901-ben 627.000 mm. Nem azért hozom fel ezt a csökkenést, hogy amellyel argumentáljak, hogy reánk nézve nem olyan fontos a bor-klauzula megszüntetése, hanem azért, hogy Olaszországgal szemben talán könnyebb lesz álláspontunk, ha ott látják, hogy Olaszországnak sincs már erre nézve akkora érdeke, mint volt néhány év előtt. Es ha más irányban, más szerződési viszonyainak helyesebb, a kölcsönös méltányosság alapjára fektetett pontjaiban ki tudjuk elégíteni érdekeit, akkor nem fog a maga részéről sem vonakodni annak beismerésétől, hogy ennek az állapotnak a fentartását nem követelheti. Annál kevésbé követelheti, mert az nem lenne a maga érdekében sem, mert ha mereven ragaszkodnának hozzá, nem volnánk abban a helyzetben, hogy oly vámkérdésekben, oly tarifa-kérdésekben, amelyek pedig Olaszországot nagyon közelről érintik, sőt a kereskedelmi szerződés egyéb részeiben is, amelyek az olasz közgazdaságra nézve nagyon fontosak: mondom, nem volnánk abban a helyzetben, hogy ezekre nézve koncessziókat tegyünk. Azt hiszem tehát, hogy az olasz államférfiak maguk is átlátják ezt, annál is in-

kább, mert politikailag jó viszonyban benső szövetségi viszonyban állunk, ami nem azt teszi, hogy a gazdasági érdekeket félre lehet lökni és meg lehet semmisíteni, de igenis alkalmasá teszi a hangulatot és a talajt arra, hogy a gazdasági kérdésekben a szövetező államok egymást jobban megértsék. Mondom, azt hiszem, hogy az olasz államférfiak maguk is be fogják látni és átfogják érezni, hogy ezen a ponton Magyarországnak és Ausztriának, a közös vámterületnek lehetetlen fentartania azt, amit a kérdés horderejének mérlegelése nélkül, a következmények tudása nélkül annak idején megcsináltak. Azt hiszem, hogy a tárgyalásoknál ez a kérdés nem lesz könnyű, de mégis gondolom, nem lesznek leghöghetetlen nehézségek arra nézve, hogy Magyarország gazdasági érdekeinek megóvása mellett ez a kérdés szerencsés megoldásban részesüljön. (Helyeslés.)

Mondom ezt annál is inkább, mert a kérdésnek másik, igen figyelemre méltó oldala is van, igen kényes és igen nevezetes része, tudni-lik az, hogy amennyiben a borvámklauzula fentartatnék és az új kereskedelmi szerződésbe belekerül, akkor aztán Franciaországra hasonló elbánást követelhet a maga számára. Ha pedig Franciaországnak is megadjuk ezt, amint meg kell adni, mert vámháboruba nem akarunk belekeveredni, ideözlönlik a francia bor is, amelynek termelése pedig már 63—65 millió hektoliter mennyiségre emelkedett, ugy, hogy az ugynevezett petit vin hektoliterje 2—3 frankba kerül. Ha pedig ez a bor is beözönlik, egy lehetetlen állapot következne be, illet semmiféle barátságos viszonyban levő állam nem követelhet egy másik államtól.

Annyival is inkább említettem fel ezt, mert ha ez így bekövetkezik, Olaszországnak sem lenne többé itt valami különös érdeke, mert Olasz-

sének; másrészt várt, figyelt, hova fejlődnek az országos dolgok s mily álláspontot foglalhat ezek alapján a rend tagjaival szemben, hogy majdan őket minden irányban megnyugtassa és lecsillapítsa. Választ sem adott leveleikre, ami a hangulatot iránta csak élesítette.

A váradai testület május 29-ikén már türelmetlenségének mer kifejezést adni: „Méltóztassék bennünket becses levele által atyai szándékáról s fölterjesztett kérelmeinknek fogadatosításáról biztosítani, nehogy igazságos ügyünknek előmozdítását más utakon eszközölni kénytelenítessünk.“⁽⁴⁾

Richter még erre is hajthatatlan marad. Mig nem ugyanezen testületnek június 6-án tett határozott lépése engedékenységre bírta: „Országos alkotmányunknak a mult országgyűlésen történt ujjaalakítása az egyházi társulatokat az állandalommal egybefűző viszonyoknak és találkozási pontoknak lényeges változását vonta maga után. Ezeknek cél- és korszerű ki-egyenlítése végett hivta fel az esztergomi főkáptalan Magyarhon valamennyi püspökeit, hogy még a tartandó országgyűlésig papjaikat zsinatba egybeviteli, velük az egyház jogai megvédelése és ügyei elintézése iránt tanácskozzanak. Ezt megtették a

¹⁾ Jászói házi levél. 1848. ápr. 4. f. 144. nr. 38.
²⁾ 1848. márc. 26. f. 143. nr. 5.
³⁾ 1848. ápr. 6. f. 143. nr. 46.

⁴⁾ 1847. május 29. f. 143. nr. 36.

ország sem tudna konkurrálni az irtózatossággal Franciaország borbeőzlésével. Tehát nincs érdekében Prinettinek sem, Olaszországnak sem fentartani a borvámklauzult, melyet az új szerződésbe semmi körülmények közt át nem vihetünk. Hogy azonban miképp fognak ezek a tárgyalások folyni, melyik időpontban fog ez megszűnni, meghosszabbítás lesz-e, új szerződés lesz-e, engedje meg nekem a t. képviselő ur és a t. képviselőház, hogy ezen kérdések fejtegetésébe ne menjek bele. (Helyeslés.) Internacionális kérdéseknél, mikor azok még tárgyalás alatt állanak, én ezt a szabályt tartom meg szigorúan és megtartom minden viszonyban, minden kérdésben és mindenki-vel szemben. (Helyeslés.) Én előzetes nyilatkozatokat, olyanokat, melyek inkább a tárgyalások megnehezítésére alkalmasak, tenni vonakodom, nem is fogok tenni ezentul sem és erre engem nem csábít semmi, sem a tetszésnek és a tapsnak keresése, sem pedig viszonzási viszketeteg, sem bármiféle ilyen célzat. (Helyeslés.)

Kérem tehát a képviselő urat, sziveskedjenek az Olaszországgal való szerződés és ezen nemzetközi szerződések tekintetében a további nyilatkozatoktól felmenteni, s a választ tudomásul venni. (Helyeslés.)

A választ egyhangulag tudomásul vették.

— június 14.

Hadik Béla gróf főispán tegnap este Budapestről a megye székvárosába érkezett és ma délelőtt a közgazgatási bizottság ülésén elnökölt.

Az eltüntetett fűtykösök. Az igazságos isten nevében felszólaló cikkirő urat, aki az oldala mellett 400 fűtykösrel felszerelt delikvensre hivatkozva szeretné az ügyeket elintézni, figyelmeztettük első sorban arra, hogyha valakinek baja van az cselekedjék mindég a saját szakálára és önévédelemből használjon az üldözéssel szemben olyan fegyvert, amilyen neki tetszik. Saját tetteiért isten és törvény előtt lévén felelős. Ezért is, az idézett cikkrészleteket mindig aláírjuk mi is egész terjedelmükben. Amde az már nem szép dolog — semmi képpen sem szép — hogy valaki a saját vagy akárki ügyének

szertesrendek főnökei is. Az átalakulási korszak küszöbén épen e célból kértük föl mi is méltóságos praelatus urat az általános káptalan megtartására; de választ nem kaptunk, holott eltökéltt kívánságunk a nemsokára megtartandó országgyűlésig, mely mindnyájunkra nézve életkérdés lehet, méltóságoddal közvetlen érintkezésbe jönni s társulatunk organizálása iránt tanácskozni. A rend növendékeinek vallásos és tudományos nevelését biztosítani; a társulat szellemi és anyagi jólétének előmozdítását eszközölni; a javadalmak kezelése iránt célszerű intézkedéseket életbeléptetni; a fő és tagok közötti mindennemű viszonyokat korszerű törvények által kiegyenlíteni; az alaptörvényeket II. Gyula pápától nyert engedmény nyomán a kor üdvös kívánalmaihoz mérve módosítani, tanácskozásainknak lényegesebb pontjai leendnek. Ennélfogva méltóságos praelatus úrnak fiúi tisztelettel és bizodalommal tudomására juttatni jóelőre köteleességünknek ismerjük, miszerint mi mindnyájan, rendünk közös ügyének szeretetétől áthatva, az apostol intése szerint, az idővel komolyan számotvetvén, június hó 17-én Jászón testvéri tanácskozás végett meg fogunk jelenni.⁵⁾

Látva Richter, hogy az egymással közös eljárásban megállapodott

⁵⁾ 1848. jun. 6. f. 143. nr 97.

elintézésére 400 ember fűtykösével verdesse a saját mellét. És figyelmeztettük cikkirő urat, hogy a tömeget fűtykös és revolverfogásra izgatni nem szabad. Erre most nyílt levélben válaszol a cikkirő úr. Válaszol minderre csak arra nem, hogy hát tulajdonképpen honnan vette a mandátumot arra, hogy 400 polgár nevében beszéljen a fűtykösök és revolverhasználatáról, mint törvényos eszközokról. Arról is megfeledezett, hogy mi történnék továbbra is a fűtykösökkel? Mert a válaszában a fűtykösök már éppenséggel a sutba takarodtak. Annyira oda, hogy most már mindenről szól csak arról nem, hogy ő valaha a fűtykös-fogás érdekében riadót fujt. Hogy azonban nyilván beláthatta, hogy e kürtészó visszhangja a józan közvélemény fülét, mint a sajtó rendes működési körén kívülről jövő hangot megütötte és komikus kacajt is keltett e guerilla harc iránti vágyakozása, most már egy tervezettel lép fel és e tervezet keretén belül igyekszik igazait bizonyítani. Hát e tervezethez szó fér, de arról most nem beszélhetünk, mivel multkori támadásunk jogosultságát kell igazolunk ezt pedig éppen azzal tehetjük, amit most elhallgatni igyekszik: a fűtykösök mementőjével. Tessék jól figyelmeznii, hogy a fűtykösök miatt kellett felszólalunk. Ha pedig cikkirő úr első ízben is oly bölcsen hallgatott volna a fűtykösökről, mint ahogyan ezt másodízben tette, akkor mi is hallgattunk volna és nem lett volna alkalma a másodízben tett nyilatkozattal bebizonyítania, hogy első alkalommal ő valóban annyira elszólta magát, hogy ezt egy újabb elhallgatással kellett — korigálania. A korrekturát így tudomásul vesszük, mert örömmel tapasztaltuk, hogy a cikkirő úr csak egyszer mert olyasmiről írni, amiről higgadt megfontolással egyszer sem irhatott volna.

rend-testületek immár az ő akarata ellenére is egyetemes káptalanra jönnek, arra határozta magát, hogy a szokásos rendi gyűlés megtartására szétküldi a meghívókat, hogy a régi eljárás szerint a központi rendtagok kivül a házfőnökök és a testületek egyegy tanártagja július 19-re képviselvény gyűlésre jöjjen; nem kételkedvén, hogy ezzel az összes rendtagok összejövetelét elhárítja.

Csalódott. A kassaiak olvasván a praelatus meghívólevelét, június 15-én kelt levelükben kereken kijelentik a rendfőnöknek: „... a rendező egyetemes káptalanban fejenként részvevők, a kitűzött napon mindnyájan személyesen Jászón mulhatatlanul fognak megjelenni.“⁶⁾

A váradiak és kassaiak ez egyöntetű kijelentése adta meg a következő káptalanban azt a jelet, melyről forradalmi nagy káptalanok lett elnevezve; amennyiben a prépostnak a statutumok által biztosított jogkörét nem respektálva, a rendtagok előzetes közös összehívásából jött össze minden jogosult rendtag részvételével.

Es ezzel Richter praelatus úrszólván bele volt erőszakolva egy me-rev helyzetbe, mely nemcsak népszerűségének és tekintélyének ártott, de a minden ízében hazafias érzésű főpap szeplőtlen politikai magatartását is

⁶⁾ 1848. június 15. f. 143. nr. 99.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(A közgazgatási bizottság ma d. e. tartott ülésén tárgyalta közérdekű ügyekről lapunk jövő száma hoz részletesebb jelentést.)

(A törvényhatósági utadóhátrálékok mennyisége vármegyénk területén 76,371 K. 84 f. volt a f. évi jun. hó 1-én, vagyis az 1901. évi, még mindig ideiglenes jelleggel bíró 6 percentes előírásnak átlagosan számított 42 percentje, ami ugy értendő, hogy az 1901. évre ideiglenesen 6 perccenttel kirótt előírásból 42 perccent befizetetlen, ami arra mutat, hogy a községek előjárói a közüti pénztár szobában levő kintlevőségeinek behajtásával igen lanyhán foglalkoztak a mult évben is, a f. évnek elmúlt öt hónapjában is. Kivételt képeznek a nagymihályi és a varannói járások községei, mert ezek nemcsak hogy teljesen befizették az 1901. évi törv. hat. utadójárandóságokat, de törlesztettek is már az 1902. évi szintén 6 perccenttel ideiglenesen előírt utadójárandóságokra, és pedig együttesen törlesztettek: 400 koronán felül. — A fentebb megjelölt átlagos perccenten felüljáró utadóhátrálék (50 perccent) terheli a sztrópkai járás községeit; 66 perccentes az utátkelekések hátráléka; 79 perccent utadóhátrálék sulyosodik a homonnai járás községeire; legnagyobb a hátrálék (86 perccent) Sátoraljaúj helyben. — Az átlagos perccenten alulmaradó hátrálék (5 perccent) van a törvényhatósági utadóikat a vármegye közüti pénztárba közvetlenül befizetni jogosultaknál; azután 23 perccent a szinnai, 25 perccent a bodrogközi, 30 perccent a gálszécsi és a szerencsi, 32 perccent az újhelyi, 39 perccent a tokaji járás községeinél.)

(Törvényhatósági utadókules 1902-re. Köztudomásu dolog, hogy a vármegye közgyűlése 6 perccentes kulescsal határozta kivettetni az utadót 1901-re és 1902-re is és kérte a kereskedelemügyi kir. minisztert, hogy a 6 perccentes kirovás után mutatkozó évi 90,000 K. deficitet tárcájából adandó állami segedelemmel kegyeskedjék fedezni. A miniszter nem volt hajlandó teljesíteni a közgyűlés kérelmét, hanem törvényadta jogával élve, elrendelte, hogy az utadókules 10 perccentre emeltesék fel. Közben, ismételt felirások során, tárgyalásokba boocsátkozott a miniszter, hogy 8 perccenttel állapíttassék meg a törv. hat. utadókules 1901-re és 1902-re is a vármegye területén. Ha e tárgyalások, amint remélni lehet, eljutnak a miniszter beleegyezéséig:

meggyanusította. Ezért ez egyetemes káptalani gyűlés folyamán is ugy van szerepeltetve a prépost, mint visszatartó erő, mint akadály a rendi élet korszerű átalakulásának, az ő renfőnöki jogaiba avatkozó káptalannal szemben, mely — mint a jegyzőkönyvből látni fogjuk a rend jövő kormányzatába a demokráciát akarja statuálni.

Julius 19-én reggel 8 órakor az egyetemes gyűlés Vadász János nesztor korelnök vezetése alatt megkezdte tanácskozását.

A jegyzőkönyv bekezdéseül jónak látják indokolni azon eljárásukat, hogy nem csupán a préposti meghívottak, hanem az egész rend fejenként jött össze: „... miután az európai álladalmakat megrázkódtató események hazánkra is kiható következményei századoktól kegyelettel fönn-tartott köteleket részint megtágitottak, részint egészben vagy egyes szálaikban megszagattak, — miután hazai alkotmányunknak törvényhozásilag eszközölt átalakítása társulatunk belső és külső viszonyaiban változtatást szükségeltet, — miután hazánknak ekképen változott körülményeivel a követelő kor és saját érdekeink igényletéhez képest társulati állásunk s állapotunk némi biztosítása iránt, addig is, míg szerzetünkről a haza rendelkeznek, célszerűen kellek in-

akkor az 1901. évre utólagosan még 2 perccentes utadóterheket fog a községre kirovatni, az 1902. év folyamára is 2 perccent, tehát egyremásra a f. évben 10 perccent, mert az 1901-ben és az 1902. évben ideiglenesen 6 perccenttel szedett utadó így fog kiegyenlítődni 8—8 perccentre a folyó számadási évben. Szolgáljon e közleményünk tájékoztatásul és megnyugtatósul mindazoknak, akiket illet, vagy illehet.

(A halászejgyek, kiadása körül, minthogy a sátoraljaúj helyi kir. adóhivatalnál a 4 k. értékű halászejgy őrlepek készlete kifogyott, míg az újabb készlet megérkezik, pár napig tartó késedelmet szenved.)

(Tálya község képviselőtestülete e hó 10-én viharos közgyűlést tartott. A főtárgyat az képezte, hogy a község belemenjen-e abba az utcsereügyletbe, amelyet báró Maillot György kérésére folytán a képviselőtestület tárgyal. Szenevedélyes felszólalások és kifakadások történtek egyfelől, akik a cserét elleneztek és akik a községre nézve ezt az ügyletet károsnak és hátrányosnak tartották, másfelől azonban ez irány maradt kisebbségben, mert 23 szavazattal 8 szavazat ellenében a báró kérésének a képviselőtestület helyet adott. A szenevedélyesség egyébként onnan is keletkezett, mert ez az ügylet a községben már mintegy tíz év óta kísért s a kisebbségi vélemény jogos kifogást érvényesített azáltal, hogy a csereügyletre vonatkozólag a törvénynek szigorú betartását követelte minden irányban.)

(Második patika. A Nagymihály községbe kért második önálló gyógyszer-tár felállítását a belügyminiszter megengedte és e gyógyszer-tár jogát az egyedül folyamodó Szöllösi Sándor okl. gyógyszerésznek adományozta.)

JEGYZETEK

a hétről.

Kánikula felé hajlik az idő. Mutatja azt nemcsak a nagy meleg, az olykor előtörő nyári zivatar, hanem mutatják főképen az ujságok, amelyekben már egy-egy csodabogár felüti a fejét. Nemsokára viszontlátjuk rokonszenves ismerősünket: a fumei cápát, aki minden emberi valószínűség folyamán záros határidőn belől meg fog jelenni a Quarnerói öbölben s ha jóslatunk nem csal, egy halászbárka és a benne ülők elnyelésével fogja bebizonyítani, hogy méltó régi, féltékenyen őrzött hírnevére. Egyéb

tézkedni: illetén intézkedés pedig ezen rendkívüli körülményekben legsikeresebben eszközölthetnének oly rendkívüli káptalangyűlésben, melyben rendünk minden kebelezett tagja, alapszabályaink értelmében illető tanácskozási és határozó szavazatával élhessen,“ ezért jöttek össze a hivatkon kívül mindnyájan.)

Szem előtt tartva a prépost személye iránti tiszteletet, küldöttséget menesztettek hozzá azon megbizással, hogy mielőtt a tárgyalásokba boocsátkoznának, ő méltóságának „... fiúi tiszta keblükből fakadó őszinte szives üdvözlötet mondjon, kinyilatkoztatván, miképp az összes rendtagok szigoruan szemek előtt tartva az illedelemet, méltányosságot és jószágot, higgadt meggondolás s férfias komolysággal kívánunk tanácskozni és ő nagyságát a kölesönös bizodalom és ezáltal megállapítandó egyetértés tekintetéből teljes tisztelettel egyetemes káptalan tartására fölkérje“; végre, hogy a tanári testületek nevében nyilvánítsa ki, miszerint a prépost azon eljárása, hogy leveleikre nem válaszolt, mindnyájukat érzékenyen megsomorította.⁷⁾

(Folytatjuk.)

⁷⁾ A forr. kápt. jk. másolat. Lajstromozatlan.

⁸⁾ U. o.

kánikulai hírek is a levegőben vannak. Vulkánokról, melyek veszélyt jósolva füstölögnek, lakodalmak népekről, akik a Duna habjaiba veszték el, külpolitikai váratlan bonyodalmakról, melyekben Magyarország elsőrangú szerepet fog játszani arról, hogy Klófacót, a cseh Holubárt párviadalra hívja majd ki Vilmos német császár azért a sértésért, amivel Klófac a parlamentben illette.

A nyár elején még egy másik kérdés válik aktuálissá: a turisztika, amelyet nálunk nagyon elhanyagolnak. Olyan egyletünk, amely a turisztikát érdeme szerint mivelné, alig akad. Ami nagy baj. Hisz nem mondjuk, hogy itt valami világraszóló híres turisztikát kell nevelni, akik a Mont Blancot pihenés nélkül meg tudják mászni, de való igaz, hogy vidékünk eléggé érdemes az alapos megtekintésre, s időnként a Tátrába is lehetne társas turista kirándulásokat rendezni ki a szabadba, a hegyek közé, mert ez az egészség, ez az élet!

Méla rezignációval tölt el benünket a szintársulat távozása. Nem alkalmas időben időznek itt, mert nyár elején ugyan kinek van kedve színházba járni, de ha elgondoljuk, hogy micsoda kulturális fejlődést eredményezne városunkra nézve az, ha ilyen társulat szezonalisan tarthatná nálunk előadásait, igazán fájdalommal érezzük azt a hiányt, ami e téren betöltetlen marad. Meddig? kitudná megmondani. Egyelőre elégedjünk meg azzal, hogy a télen havonként három előadásban és hosszabb hat hetes tavaszi idényben lesz részünk.

HIREK.

Krónika.

— junius 13.

Elementek immár a színészek Ah! fád az élet! fád nagyon...! Ah! milyen jól is elmulattunk Mig itt voltak egy pár napon. Most, hogy elementek Homonnára Olyan unalmas lett a hét, Nincsen, ki gyors menetre bírja Az idő lomha kerekét.

Az arcoz mind hosszúra nyulnak És bántóvá lett a meleg, S beköltözött kis városunkba Unottság az öröm helyett. Nincsen semmi, mi kedvre hangol; Sétál mindenki rendesen, Hogy egy kicsiny fuvallat érje A hűvös nyári estelen.

Alig lelünk vigasztalást is, Bár megnyit már az uszoda, De az túl van a Királyhágón Az utja meg hejh! Golgotha! Igaz, hogy szerda s szombat este Lukács szép nótát hegedül, De mit ér az, ha holnap gondja Lelkünkre már ma nehezül.

Csak az lehet vigasztalásunk, Hogy eljött a fürdő-idény, Aki pedig nem járt fürdőzni Sem azelőtt, sem az idén: Az majd mehet majálisokra Ahol multhat szerfelett És átkozhatja — zene mellett — Ezt a szemtelen meleget.

Idyll.

— junius 12.

... És amikor a primadonna hazament, hogy nagy diadala után kissé eltűnjön a beteljesedett vágyak, megvalósult álmok fölött, melyek egykor elérhetetlen magasságban látszóttak lebegni: ablaka alatt a varázstiszta, csillaggal terhes, juniusi éjszakában felcsendült a cigányok édes dalának álombarigató melódiája... Amikor még halucinált fülében a felzúgó tapsáradat, mikor még talán úgy hitte, hogy most is ott áll a diésőség és a sikerek terrenumán,

mikor még maga eljött látta talán a lelkesedéstől mámoros közönséget s fülébe jutalomjátéka, a „Lili“ édes melódiája dalainak himnikus zenéje vibrált: ablaka alatt hurjába csapott a a cigány, nótába kezdett, mibe a szívét sirta bele...!

Olyan szép, olyan romantikus volt az a szerenád, mintha troubadourok merengő dala hangzott volna a várkisasszony alvó szobájának gothikus ablaka alatt...

Es Komlóssy Emma, iménti diadalának mámorától eltelt romantikára szomjas szívvvel hallgatta egyszerű tisztelőinek, Lukács Károly bandájának zokogó zenéjét, mely virág és taps helyett dalával hódolt a művésznőnek. Édes, zokogó sírámmal...

Es ha van hála, mely egyszerűségében lebilincselő s megkapó, úgy a Lukács Károly és zenekara tagjainak hálája és hódolata kétségen kívül az volt, mert szép volt az a szerenád, mint egy édes álom, hangulatos, mint egy vágyat keltő nyári éjjel és poétikus, mint egy bús melódiája, zengő rimű bájos költemény... -th.

— Gróf Andrássy Dénesné adomány. Vármegyénk Nagyszonyja, a külföldön élő Gróf Andrássy Dénesné, uradalmi igazgatója: Sulyovszky István útján a lazonyi állami elemi iskola tanítójának segélyezésére 600 koronát; ugyanezen iskola tanulóinak tankönyvek beszerzésére 200 koronát küldött.

— Halálozás. Megilletődéssel tudatjuk, hogy Bernátfalvy Bernáth László földbirtokos, a m. jesztrebi ev. ref. egyház főgondnoka e hó 12-én M. Jesztrenben 86 éves korában meghalt. Az ő régi, előkelő és kiterjedt Bernáth családnak volt az elhunyt nevezte, aki hosszú élete folyamán tevékeny részt vett a közügyek intézésében és méltán kiérdemelte a tiszteletet és becsülést, mely haláláig környezte. Bernáth Győző földbirtokos és Bernáth Elemér a debreceni kir. tábla elnöke édes atyjukat gyászolják az elhunytban. — A gyászba ejtett család a szomorú alkalomból a következő jelentést adta ki: Bernáth Győző és Bernáth Elemér mint gyermekei; Bernáth Elemérné szül. szmrecsányi Szmrecsányi Mártha mint menyje; Bernáth Aladár, Bernáth Béla, Bernáth Margit és Bernáth László mint unokái; Bernáth Aladárné szül. deteki és tengerfalvi Meczer Sarolta mint unoka menyje; Bernáth Gyula és Bernáth Borbála mint dédunokák, a nagyszámú rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvvel jelentik, a legjobb apának, apósnak, nagyapának és szépapának Bernátfalvy Bernáth László földbirtokosnak s a magyar-jesztrebi ev. ref. egyház főgondnokának Magyar-Jesztrenben 1902-ik év június hó 12-én délben, életének 86-ik évében végelegenygülsében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 15-ik napján délután 4 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a magyar-jesztrebi családi sírboltba örök nyugalomra tételni. Magyar-Jesztrenb, 1902. június 12-én. Aldás és béke lengjen porai felett!

— A zemplénmegyei vöröskereszt választmány vezetése alatt — mint a Vörös kereszt hivatalos közlönyéből olvassuk — buzógódik a homonnai vörös-kereszt főkegyelet, melynek 5 alapító és 70 rendes, összesen 75 tagja s 445 korona 16 fillér vagyona van. Tisztikara a következőleg alakult. Elnökök: Szirmai Pál és gróf Andrássy Aladárné, született Weinckheim Leontin bárónő; jegyző: Kelemen Kálmán; pénztárnok: Czékus István; orvos: dr. Grünwald Ignác. A főkegyeleti választmány 100 koronát fordított a homonnai közkórház új pavillonjának építése költsége fedezésére.

— Tízéves találkozó. A sárospataki főiskolában 1892. évben végzett hittanhallgatók s most már lelkészek és tanárok 10 éves találkozásra fognak összegyűlni. A nevezett napon

délelőtt 9 órakor hálaadó istentisztelet fog tartatni a főiskola imatermében. A találkozó nevei: Sütő Kálmán miglécei, Demjén István pusztafalusi, Fűri Lajos t. tarjáni, Urbán Dezső, Tóth Béla harsányi, Tóth Menyhért szilvási, Beregszászi Ferenc meszesi, Kenyeressy Árpád tiszaluczi, Miskolczi Endre szentesi, Kis Miklós nagykövesdi, Bodnár Béla zilizi, Réthy Andor kálósi és Erdélyi András lasztóci lelkészek, Gaskó Gyula pancsovai és Kis Zsigmond kecskeméti tanárok.

— Eljegyzés. Uhrinyi Imre betűszedő e hó 14-én váltott jegyet Bányász István leányával Honkával Sátoraljuhelyben.

— Kőművesek mozgalma. A kőműves munkások, amint arról a napi sajtóból értesülünk, helyzetünk javítása érdekében ugyszólván kontinentális mozgalmat idéztek elő, amely mozgalomnak szálai már Sátoraljuhelybe is eljutottak. Erre vall, hogy a kőműves munkások holnap délután rendőrhatalomra engedelem és felügyelet mellett a „Magyar Király“ szálloda tánctermében gyűlést tartanak, melynek napirendjére mostani helyzetük javítási módjainak megbeszélését tűzték ki.

— Táncitanítás. Révész Imre táncitanító — ki a táncitanítást nálunk már évek óta a szülők meglegedésére kifogástalanul teljesíti — e hó 24-én ismét tanfolyamot nyit. A beiratkozások idejét lapunk utján közölni fogja.

— Eltűntek. Hornyák Imre sátoraljuhelyi lakos Andor nevű 9 éves vézna szőke fia szülei lakásáról eltűnt. A fiút, ki az elemi III-ik osztályába járt, a rendőrség körözi. — A gálszécsi főszolgabíró táviratilag tudatta az itteni rendőrséggel, hogy Tugya Zsuzsa 14 éves csinos parasztlány Magyar-Izsepről eltűnt s mint-hogy olyan gyanu merült fel, hogy a leány lélek kufárok áldozatául eshetett, a nyomozását széles körben folytatják.

— Cégváltás. A 38 év óta fennálló Malártsik György-féle fűszer-és csemege-kereskedést, melyet a cég-tulajdonos halála után mai napig az özvegy vezetett és kiváló jó hírnévre emelt — az összes cselekvő és szenvedő vagyonnal a cégnek üzletvezetője: Salamon Béla vette meg, ki is azt ezentúl „Malártsik György utóda“ cég alatt fogja tovább vezetni. Az új tulajdonos bizhat abban a reményben, hogy a nagyközönség a régi cég iránt tanúsított pártfogását tőle sem fogja megvonni, különösen akkor, ha a szolid, pontos kiszolgálást által igyekezni fog a cég régi hírnevét még nagyobb hírnévre emelni.

— Rendőri hír. Említettük, a minap, hogy Valler Herman Kazinczicutcai szatóc-szövetkezet kirakatát feltörték s abból nagyobb mennyiségű szivart elloptak. A nyomozást a rendőrség megindította és a tetteseket: Mozgó János, Mo'gó Mihály és Markovics András 10—12 éves fiuk személyében kézre kerítette.

— A Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank, előkelő fővárosi pénzintézet újabban jelzálogosztályt nyitott, mai számunkban megjelent idevonatkozó hirdetését ajánljuk gazdaközönségünk figyelmébe.

— Virágbarátok! A „Florol“ virágrágya-kivonat használata bámulatos hatással van a virágok fejlődésére, szin-pompája és illatára. Postán bérmentve küldi 1, 2^{1/2} és 4 korona ellenében Waltersdorfer N. Pál droguista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 8/d.

SZINHAZ.

Bucsuzkodás.

— junius 14. —

Komjáthy szintársulata kedden és szerdán bucsuzkodott. Valami poétikusan bánatos áramlat suhant végig a színház levegőjében, a magyar sirva vigadás hangulata, bánata annak, hogy a kedves, zajos színházi

élet utolsó akkordjait halljuk és örömmámora az ünnepségnek, amelylyel e kellemes emléket bucsuztatták.

Kedden este két szomorú apróságot hallottunk: a Zivuska Árpád Rablók-ját ezt az igen érdekes, északi stílusú felvonást, amelyet ha német vagy svéd írta volna még revellációt is csinált volna. Odry Árpád akit ez estén jutalomjátéka alkalmából tapsoltak melegen, igen szépen játszotta Véber Pált. Méltó partnerei voltak Komjáthy és Takács Mariska.

Ezután a Pillangó kisasszony siró, bús tragédiája olvadt fel egy kábitóan, érzékiesen lágy muzsikában. Mintha réges-régen, ezt a mesésen szomorú históriát Heine énekelte volna meg:

Tulpánt meg rózsákat tépdelek
Zavartan, szomorun, csöndesen,
Csak tépem őket s nem tudni: kinek!
Mig elhervadnak és velők — szívem.

Igy a kis japáni kisasszony is. Be szivetrázóan mély tragédiával hervad el a szíve szegény. A nézők szemében elfolyik a könny, amint apró cse-csemő gyermeke mellett, édesen naiv hittel várja, hogy a feccékkel együtt megérkezik gyermeke atyja, a szerelmes férj, Pinkerton. Meg is érkezik, de más asszonnyal és a kis pillangó kisasszony elmeszi a nyakát, meghal... Komlóssy Emma volt a pillangó-kisasszony. Poétikusan, észbontóan szép. Es olyan mélyszéges szomorúsággal beszélt, hogy megri-katta, könnybe borította az embereket, oly bűbájos harmoniával olvadt fel meleg hangja e bus tragédia bánatosan édes muzsikájában, hogy megkábitotta a szíveket és csodálatot keltett művésztete iránt.

Szerdán este azután mikor Liliben elbucsuzott a legkedvesebb szubrettek egyike, a közönségünk imádott kedvence, a színház mintha valóban Thalia templomává varázsolódott volna. Ennél ragyogóbb, melegebb, lázasabb estéje nem igen volt még ennek a színháznak. Mikor Komlóssy Emma a szinpadra lépett, felzúgott a lelkesedés árja, valóságos tapsvihár köszöntötte, a zsufolt nézőtér minden tenyere összeverődött. És megeredt a virágos is az orchesterből a nézőtérre. Mintegy 10 szebbnél szebb virágkosarat és virágcsokrot adtak fel a művésznőnek. Tisztelői, az asszonyok és a nagyközönség adakozásából összerótt virágajándékok voltak ezek, az őszinte hódolat és lelkesedés e kedves rózsáktól illatozó jelképében. A szünni nem akaró ováció után tovább folyt az előadás. Az ünnepelt primadonna remekelt, elbájolta a közönséget játékaival. Azzal a csodás, istentől megadott, természetes bájjal, amely őt oly varázssóssa teszi a szinpadon, Lili poétikusan édes lelkületét varázsolta a dalaiba. Szerelem és melegség, asszonyi bűbáj és csupa szív rezgett át hangján és lelkén. Felvonások után újra ki-kitört a tapsvihár és zúgott a legnagyobb erővel. Mikor a függöny utoljára gördült le, újból és újból fel kellett vonni. Apró szép női kezek illatos zsebkezdője lobogott a szinpad felé ahol Komlóssyval együtt Komjáthy (Plinchard) meghatva köszönték az ovációt és lábzan tapsolt az egész ház, felállva helyükből, készen hazafelé, de nehezen megvállva e nagyszerű szezon utolsó emlékéttől: újra és újra éljenezve kedvenceit a primadonnát és a derék direktort, Komjáthyt, aki ezt az emlékezetes szezonot örökre feledhetlenné tudta tenni. bp.

TANÜGY.

— Finevelő intézet (Convictus.)

A sátoraljuhelyi főgimnáziummal kapcsolatban finevelő intézetet rendezett be a piarista-ház főnöksége. Ezen intézmény a jövő 1902—3. tanévvél folytatólagosan életbe lép. Azon tanulók, akiknek neveltetése ezen konviktusban történik, tanárok felügyelete és tanulmányaikban azoknak ve-

zetése mellett megy végbe. Azok a szülők, kik fiaikat pap-tanárok nevelésére és gondozására óhajtják bizni, minden bővebb felvilágosításért forduljanak Horváth Sándor sátoraljaujhelyi piarista házfőnökhöz, ki készségesen tudósítja a konviktus feltételeiről.

== **Tanítói értekezlet.** A harangodi és megvaszói tanítói kör június 16-án Tisza Lucz községben gyűlést fog tartani, ezen gyűlés főtárgyai lesznek: Kiséri Béla földrajztanítása, Séllei András mértantánítása s Béki Endre pedig felolvasást tart s ezenkívül a beérkezett pályamunkák bírálata s pénztárnok átszámolása stb.

== **A sátoraljaujhelyi állami elemi iskolában az 1901-902. tanévi zárvizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg:** Juni 15-én, d. u. 2 órakor az ág. h. ev. vallású tanulók hittanvizsgája az ág. evang. templomban; 17-én, d. e. 8-10 óráig a II. A.) fiú oszt. vizsgája. Elnök: Székely Elek gondnokügyi tag; d. u. 2-4 óráig a II. B.) fiuosztályé, elnök: Meczner Béla g. t. 18-án, a róm. kath. gör. kath. és izr. vallásúak hittanvizsgája; még pedig: d. e. 8 órától a róm. kath. (8-9 I. csoport, I. A.) és I. B.) fiú 9-10 ig II. csoport III. A, III. B. fiú 10-11-ig III. csoport II. A., II. B., IV. V-VI. fiú osztály, gör. kath. fiúk hittanvizsgája és az izr. vallású leányoké (I. csoport 8-9 I. A. és I. B. leány, 9-10-ig II. csoport II. A. II. B. leány, 10-11-ig III. csoport III. A. és III. B. leány, 11-12-ig IV. csoport IV. V-VI. leány osztály), délután 2-4-ig a róm. kath. vallású leányoké, (2-3-ig IV. csoport I. A. és I. B. leány oszt. 3-4-ig V. csoport II. III. IV. V-VI. leányosztály;) gör. kath. leány- és izr. vallású fiúk (2-3-ig V. csoport, I. II. fiú osztályok, 3-4-ig VI. csoport III. IV. V-VI. fiuosztályok) hittanvizsgája, 19-én, d. e. 8-10-ig I. A. leányosztály, Csáki Imre és I. B. leányosztályának Cséhy Péter gondn. tag elnökle mellett; d. u. 2-4-ig I. A. fiuosztályának, elnök: Jelenek Ádám és I. B. fiú osztályának, elnök: Katinszky Geyza. 20-án, d. e. 8-10-ig II. A. leány-Miklóssy István és II. B. leány osztályának Haas Bertalan elnökle mellett; d. u. 2-4-ig III. A. fiuosztályának, elnök: Dókus László. 23-án, d. e. 8 órától a III. A. leányosztályának Hönsch Dezső és a III. B. leányosztályának Rosenthal Sándor elnökle mellett; d. u. 2 órától a IV. leányosztály vizsgája, elnök: Dr. Kossuth János és a IV. fiuosztályé, elnök: Dr. Reichard Salamon. 24-én d. e. 8 órától V-VI. leányosztályé, elnök: Dókus László és az V-VI. fiuosztály vizsgája, elnök: Fejes István. 29-én, d. e. 9 órától az ev. ref. vallású fiúk, d. u. 2 órától az ev. ref. vallású leányok hittanvizsgája az ev. ref. templomban. 25-én, évzáró ünnepély. Juni 18-ától kezdve kézimunka kiállítás a II. A. fiuosztály termében.

IRODALOM.

„Magyar Bazár.“ Az ifj. Lónyay Sándorné és S. Hentaller Elma szerkesztésében és az Athenaeum r.-t. kiadásában megjelenő „Magyar Bazár“ nemcsak tartalom tekintetében, hanem külső kiállításával is vetekedhetik a külföldi legelőkelőbb divatlapokkal. A divatrész színes és egyéb ábrái, szabásmintái, divattudósításai nemcsak szemrevalók, hanem célszerűek és főleg a legtrisebb hajtásai a folyton változó izlésnek. A szépirodalmi rész valóságos tárháza a sok tudnivalónak s találkozó helye a szépirodalom első rangu művelőinek. A „Magyar Bazár“ havonként kétszer jelenik meg. Előfizetési ára 1/4 évre 3 korona. Páratlan kedvezmény: ingyen kivágott szabások és mintarajzok. Megrendelő cím: „Magyar Bazár“ kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-ut 54.

„Kis Lap.“ Forgó bácsinak ez a régen bevált gyermeklapja, formában

és tartalomban megifjodva folytatja nemes hivatását a gyermek nevelés körül. Hétről-hétre sok gyönyörű kép-pel és olvasni valóval megrakodva köszönt be előfizetőihez, egyformán szórakoztatva és oktatva az apróságot. Forgó bácsi és Roboz Andor szerkesztők az írónak egész seregét mozgatják, hogy a „Kis Lap“ változatos és bő tartalma ne csak mulattassa, hanem gyönyörködtesse is a kis olvasókat. Mind ennek a hegyébe a „Kis Lap“ gyermekujás előfizetési ára olyan csekély, hogy minden szülő könnyen megszerezheti. Negyedévre csak 2 korona. Megrendelő cím: „Kis Lap“ kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-ut 54.

„Háztartás.“ A magyar gazdaszszonyoknak ez az egyetlen lapja ma már nélkülözhetetlen minden háztartásban. Havonként 3-szor jelenik meg, a háziasszonyok minden elképzelhető gondjára kiterjedő figyelemmel és tapasztalatokból leszárt tanácsokkal és utmutatással. A „Háztartás“ tartalmát szépirodalmi és divatrész, számos illusztráció is tarkítja, mindez csinos kiállításban. A „Háztartás“-t Kürthy Emilné szerkeszti és az Athenaeum r.-t adja ki. Előfizetési ára 1/4 évre csak 3 korona. Megrendelő cím: „Háztartás“ kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54.

A régi London, az a London, amelyikbe Shakespere érkezett, a XVI. század Londona. 300,000 ember rajzolt a szűk utcákra, a melyeken nem járhatott kocsi, az urak gyaloghíntón vitették magukat a szűk sikátorokon át, amelyekre kihordták az utcák szemétét. A Themze vize még ezüstösen ringott el a víz alatt, nem festette barnára a gyárak szennye. Hajóslegények kiabálva evettek a vizen, kis csónakok keltek át az urak Blackfriars felé, ahol a színházak állottak: egyszerű deszkabódék, milyeneknek a Globe egy régi rajza mutatja őket. — Egy pár évtizeddel ezelőtt egy kis csónak vitte Shakesperet a színészek kis kerek köpenyében, melyen társulata védőúranak címere csillogott s hallhatta a szomszéd csónakok utasainak ajkán, meg az utcákon is beszélgetés közt megcsendülő legszébb sorait Troilus szerelmi esküjének, Falstaff kacagató mókáit s Richárd lelkes szavait: „A mig hű marad magához Anglia, nagy és szabad.“ S Anglia akkor lépett be világtörténeti szerepe kapuján, a Themzén ott horgonyozott a Drake hajója, mely körülhordja a világ körül Anglia lobogóját. — A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII. Üllői-ut 18. sz.) Sátoraljaujhelyben Lóvy Adolf könyvkereskedése utján havi részletfizetésre is.

Az „Adalékok Zemplénavármegye Történetéhez“ c. havi folyóiratunknak 1902. évi, egyszerűsített VIII. évfolyamnak júniusi füzeté a következő tartalommal jelent meg: 1. Péter mester „Zomotor földje.“ (Térképvázlattal) Irta: Dongó Gy. Géza. — 2. Zemplénavármegye történeti földrajza. *Bacsó*. (XLIV. közl.) Irta: Dongó Gy. Géza. — 3. Zemplénavármegye politikai és helyrajzi ösmertetése. (75. folyt.) Latinból: *Matolai Etele*. — 4. Történeti jegyzetek Zemplénavármegyéről. (75. folyt.) Latinból: *Dongó Gy. Géza*. — 5. Babocsay Izsák naplója. (26. folyt.) Közli: *Hubay Kálmán*. — 6. Szirmay András naplója. (68. folyt.) Közli: *Karsa Ferenc*. — 7. Bodrog-Keresztur város régi törvényei. (II.) Közli: *Becke Bálint*. — 8. *Levelesláda*. Anjoukori örökvallás-levelek. (I-III.) Közli: *Dongó Gy. Géza*. — 9. *Deregyei Daróczy Ferenc* végrendelete 1608-ból. (I.) Közli: *Péter Mihály*. — 10. *Boockay-írományok*. (XVI. folyt. és vége.) Latinból: *Dongó Gy. Géza*. — 11. A *Rákóczi-féle* adománylevelekből. (XXII.) Közli: *Dongó Gy. Géza*. — 12. *Irodalom*. A „Nagy Ké-

pes Világtörténet“ 159. füzetének ösmertetése. — 13. *Tárca*. Az Ujj esztendőre 1808. (Kézy Mózes verse.) Vigasztalás a Magyar Szabadsághoz. (B. Sennyey László verse.) Közli: *Bohrandt Lajos*. — 14. Egy éj a krasznibródi monostorban. Irta és közli: *Unghváry Ede*. — 15. A szerkesztő póstája. — A havonként 2 iven megjelenő „Adalékok“ előfizetése egész évre (12 füzetre) csak 6 K. azaz: hat korona. — *Melegen ajánljuk mindenkinek, akit vármegyénk viszontagságos története érdekel; főképp pedig ajánljuk a vármegyebeli községek figyelmébe, mivelhogy ebben az évfolyamunkban is folytatódik a községeknek külön-külön történeti és helyrajzi ösmertetése. — Az előző évfolyamokhoz diszes könyvtáblákkal még szolgálhatunk. — Ezeknek az ára 1 kor. 80 fillér, postai küldéssel: 1 kor. 90 fillér.*

TÖRVÉNYSZÉK.

Felelős szerkesztőnk ügye.

— június 14.

Tegnap folyt le a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék előtt annak a hajsának egyik aktuusa, amelyet a Felsőmagyarországi Hírnap indított meg *Biró Pál* szerkesztőnk ellen. Emlékeztet meg a nyilvánosság előtt az a személyeskedő és tudva valótlánokat állító támadás, amelyet Buza Barna a választási haremódoruk kritizálása miatt *Biró* ellen zudított, amelyért azóta felelős szerkesztőnk ugyan-csak azon lap szerkesztőségétől eredő lovagias ügyben egy becsületbírósgától teljes elégtételt kapott. Ezt megelőzőleg *Biró Pál* ezen támadások és hajsza háta mögött Németi Bertalant látván, feltárva a multak történetét világos értelmességgel mutatott rá, hogy amint régen az ellene üzött hajszában ugy ez alkalommal is meggyőződéssel kellett a támadások sugalmazójával öt tekinteni és ezért öt azok után is amiket róla mint statusquo izr. hitközségi jegyzőről hallott közönséges komisz fráternek nyilvánította és hozzá a tetteit kritizáló őszinte nyílt hangú levelet küldött és miután azt el nem fogadta, az újságjában ezt nyilvánosságra hozta. Ezért Németi Bertalan felelős szerkesztőnk rágalmazással és becsületsértéssel vádolta és mint főmagánvádoló jogi képviselőjével dr. *Fried* Lajossal megjelent a törvényszék előtt.

Fornszek Béla elnökle mellett 9 órakor megkezdődött a tárgyalás.

Biró Pál védője dr. *Isépy* Tihamér első sorban is illetékességi kifogását tette meg a következő indoklással:

Magánvádoló vádiratában a Zempléni Újság 50-ik és 52-ik számában megjelent két cikket egész terjedelmében tette vádjá tárgyává és csakis a Törvényszék különítette el azt a két passzust, amelyben a magánvádóló sértő kifejezések foglaltatnak; tehát már a magánvádoló maga elismerte, hogy a két cikk teljes egészében bírálendő el.

De a helyes logika is megköveteli, hogy egy sértő állításnak, ugy mint minden más eseménynek az előzményeit gondosan szemügyre kell venni, ennél fogva az inkriminált kifejezést megelőző sorokat figyelmen kívül hagyni nem szabad.

A helyes logikát követi bünvádi perrendtartásunk is, amikor az egész cikk felolvasását rendeli el a büntető főtárgyaláson,

Vizsgáljuk meg tehát, kit akar cikkeiben *Biró Pál* vádlott leleplezni?! Németi Bertalant, mint magánzemélyt vagy Németi Bertalant, mint közhivatalnokot, a statusquo izraelita hitközség jegyzőjét?

Köztisztviselőről rántja le a leplet *Biró Pál* ur, köztisztviselőt akar a nyilvánosság elé hozni, hogy a közérdekét védelmébe vegye. Cikkének több helyén kiemeli (védő olvassa) „és a harmadik személy Németi Bertalan, a statusquo izr. hitközség jegyzője“ az izr. hitközség évi 36-40 ezer koronás költ-

ségvetéseiről ejtettek sok bizalmas szót: „közéletünk egyik nagy tisztelőben élő tagja társaságban a következőképp nyilatkozott Németiről: — Megmondtam én Buza Barnának, hogy addig egy betűt sem írok a lapjában, amíg annak a Németinek beavatkozása lesz a lapnál.“ — „A hitközség dolgait illetőleg a statusquo izr. hitközség egyik tekintélyes tagja említette Németi előtt, szintén társaságban, hogy kár lesz annyira hősködni, hogy jó lesz már egyszer egy miniszteri biztossal megvizsgáltatni azokat a hitközségi számadásokat.“ Nyilvánvaló tehát, hogy csakis a köztisztviselőt akarta a közvélemény, a nyilvánosság elé állítani *Biró Pált*.

Az 1897. XXXIV. t.-c. 16. §-ának 2. bekezdése szerint köztisztviselő ellen elkövetett rágalmazás és becsületsértés esküdtbírósg elé tartozik, miert is az ügynek esküdtbírósgához áttételét kéri.

Védő indítványára dr. *Fried* Lajos magánvádoló képviselője válaszolt, ellenzi az áttételt s kéri az illetékességi kifogást elvetni, mert az izraelita hitközség jegyzője nem köztisztviselő és különben is *Biró Pál* vádlott nem közérdekből tette sértő nyilatkozatait.

Dr. *Isépy* Tihamér védő felelt meg vádló szavaira, kitejtette, hogy az izraelita hitközség jegyzője igenis köztisztviselő, mert a hitközség a miniszterium közvetlen felügyelete alatt áll, törvényben van szabályozva a hitközség alakulásának módja, a hitközség szervezete; az 1895. XLIII. t.-c. 7. és következő §-ai kétségen kívül bizonyossá teszik, hogy az összes vallásfelekezetek s így az izraelita hitközség is a törvény alapján s a miniszter közvetlen felügyelete alatt álló köztisztviselő s így hivatalnokai is köztisztviselők.

Az illetékességi kifogást elutasította a törvényszék ez ellen védő semmiségi panasszal élt.

Ezután *Biró Pál* szerkesztő szólitja nyilatkozatra a törvényszék. *Biró* kijelenti hogy bünösnek nem érzi magát, mert nyilatkozatait jogos magánérdekből és közérdekből hozta nyilvánosságra. Jogos magánérdekből, mert arról a részről támadták, ahonnan előzőleg is Németi Bertalan igyekezett arra hogy öt Sátoraljaujhelyből előbb szépszerével, rábeszéléssel később erőszakkal elűzze. A lapnál, melynek előzőleg én szerkesztője voltam mindég burkolt befolyást gyakorolt ezt később nem engedtem érvényesíteni annál kevésbbé mert hallottam, hogy az újságot magánéjaira használja és hatalmi pozíció megszerzésére. Ezért igyekezett engem ahogy bíróság lehetett kitúrni és aztán is üldözni. Minden akciónál ő szerepelt, mint erkölcsös kérkedett, holott olyan dolgokat hallottam róla az izr. hitközség tagjaitól, amelyeket különösen újabb támadás után, a közérdek szempontjából jogosan sejtethettem a nyilvánossággal és a hallott dolgok és a multból következtetett impressziók után jogosan használtam az inkriminált kifejezéseket. Én megígértem, hogy a bíróság előtt helyt fogok állani és ha a bíróság a bizonyításban nekem mint vádlottnak szabad teret enged és ebben nem köti meg a kezemet akkor tisztán fog állani, hogy jogos magán és közérdekből helyesen használtam Németi ellen az inkriminált kifejezéseket.

Védő ezek után kéri, hogy a már az illetékességi kifogásban kifejtett érvelések és vádlottnak kérelme alapján Haas Lipót, Haas Fülöp és Haas Adolf, Reichard Mór, Bajusz József, Dr. Székely Albert, Dr. Linx Izsák Grünbaum Simon tanuk kihallgattassanak első sorban is arra, hogy Németi egy 400 koronás saját váltó elfogadványát mint a hitközség tartozását könyvelte el és fizettette ki a hitközséggel, — hogy a Chevra Kadisánál egy kezéhez kiutalt adótételt mint kifizetett tételt könyvelt el és azt később a pénzügyigazgatóság, mint addig ki nem fizetett tételt újra követelte a Chevra Kadisától, — hogy Linx Izsák hitszónokot magánérdekből protegálta, holott

a szór
amint
is igaz
ség k
lenek
idézett
akar
tani ké
a Ném
róla h
szemp
inkrim

tanuk
a bizo
enged
tén s
magá
desma
kely
magá
zolást
mann
kozott
ujság
szór
cikke
azoka
hatós
ványo
Alber
emlit
szitet
vezet
könyv
hogy
ban v
Néme
egy p
lyet
nem e
ben e
nem f
ték,
fel, h

A Richter-féle

a szónok akkor sem volt megfelelő, amint ezt az azóta történt felmondás is igazolja, — továbbá hogy a hitközség könyvelése és számadásai rendetlenek és hogy Németi Bertalannal egyik idézett tanu egy lap hasábjain nem akar szerepelni. Mindezekkel bizonyítani kívánván, hogy Bíró Pál szerkesztő a Németi által ellene régtől inszcenirozott hajszára illetéktelen volt és e róla hallottak után ellene a közérdek szempontjából is jogosan használta az inkriminált kitételeket.

A törvényszék e tényekre a tanuk hallgatását el nem rendelte, a bizonyítást ily irányban meg nem engedte. A védő ezzel szemben szintén semmisségi panaszt jelentett be.

A bizonyítási eljárás során a magánvád részéről is bejelentett Landesmann Miksa, Buza Barna, dr. Székely Albert és Áron tanuk, valamint magánvádló kihallgatása után beigazolást nyert, hogy Németiről Landesmann a kiadó, Bíró előtt úgy nyilatkozott, mint aki kellemetlen neki az ujságnál, hogy Buza előtt Bíró többször panaszkodott, hogy Németi cikkeket nem lehet elfogadni, mert azokat hangulatkeltésre használja a hatóságokhoz beadott zugirász beadványok támogatására, hogy Székely Albert Németiről, mint zugiról tett említést Bíró előtt, hogy Németi készítette azt a szerkesztőbizottsági tervezetet, amelylyel Bíró eltávolítását könnyebben lehessen kieszközölni, hogy Bíró Németivel azóta haragban van és ellenségeskednek, hogy Németi vádolta legerősebben Bíró egy politikai megvesztegetással, amelyet állítása szerint — Bíróval szemben csak megkíséráltak, de ő ezt el nem fogadta. Mindezek világossá tették, hogy Bíró jogosan tételezhette fel, hogy Németi lappang az ujabbi

támadások háta mögött is. Dr. Fried a magánvád nevében e beigazolattal szemben ügyes fogásokkal igyekezett a főmagánvádlót, mint védencét fogni szárnyai alá. Szüksége volt a védelemre, az igaz.

Dr. Isépy Tihamér Bíró szerkesztő védője emelkedett végül szólasra és röviden csakis enynyit mondott:

Nagyságos Elnök ur!

Tekintetes kir. Törvényszék!

„Mután bizonyítékaim felhasználását tölem megtagadni méltóztattak, előadni valóm nincsen.“

A törvényszék közel egy órai tanácskozás után kihirdette az ítéletet, amely szerint Bíró Pált az összes fő és mellékbüntetések és költségek címén 460 korona pénzbüntetésre ítélte, enyhítő körülményül tudván be, hogy Bíró tévesen azt hihette, hogy az ellene intézett támadások háta mögött Németi rejtőzködik.

Az ítélet közzétételét dr. Fried elkésztett kérelmére a törvényszék el nem rendelte. Az ítélet súlyosbítása érdekében magánvád felebbezett, védő szintén felebbezést jelentett be.

KÖZGAZDASÁG.

* Hogyan irtjuk a répabogarat. A kassai gazdasági tanintézet kérte fel szerkesztőségünket a következők közlésére: A répatermelésnek legnagyobb ellensége a répabogár, amelynek két fajtája van, u. m. a fekete és a szürke színű. — A fekete színű főként mesgyékben, árokparkokon s hereföldeken tartózkodik földalatti lyukakban, s tavasszal midőn melegedni kezd, előbújik földalatti fejtekből s egyenesen neki megy a répával be-

tett tábláknak. — Egy-két héttel a fekete színű bogár előbuvása után megjelenik a szürke is s így együttvéve oly mérhetetlen pusztítást visznek véghez, hogy egy rövid 24 óra alatt az egész répatermést megesszik. — Pusztítása különösen veszedelmes jellegűt őlt akkor, ha egy kiadós tavaszi eső után, jó melegen süt a nap. A védekezésnek, illetve irtásnak egyedüli módja: az összeszedetés. — Igaz ugyan, hogy ez az eljárás költséges és hosszadalmas, de biztos. — Fődolog az, hogy mihelyt az első répabogár megjelenik a reggeli órákban, azonnal lássunk az irtáshoz, állítsunk be a répatáplába annyi gyereket, amennyit csak állithatunk s szedjék azok össze a bogarakat reggeltől estelig szakadatlanul. — Este 6—7 óra tájban a szedést abban lehet hagyni, mert mihelyt a nap elbujik, a répabogarak is visszasiatnek földalatti rejtekhelyeikbe. — Az irtást addig kell folytatni, míg a répa el nem éri teljes levélbokrosodását, amely idő körülbelül június hó közepére esik. — Ebben az időszakban a bogarak petéiket nagyobbbrészt már a föld alá tojták s az elkészettek elpusztulnak, amelyek pedig még itt-ott találhatók, a kifejtett répalevélben már nagy kárt nem okoznak, mert a növény gyors növekedése túlszárnyalja a bogár éhségét s azután az ilyen levél már nem is oly kedves eledel, mint a zsenge levél. — Mután tapasztalat szerint a bogarak főként a zsenge leveleket kedvelik, arra kell törekedni, hogy a répa mihamarabb túlessen a zsenge fejlődési időn. — Ezt elérendő, tanácsos lesz műtrágyák alkalmazásával a fejlődést előmozdítani. — Végül, ha a cukorrépa már a földből kiszedetett, hajtsunk a táblára sertéskondát, mert a sertések a répatarlón sok álcát, bábót és bogarat emésztenek meg.

* A közgazdasági helyzet ingatag állapota, a bizonytalanság szülte bátoratlanság folyton nyűgben tartja összes produktív erőinket. Ipar és kereskedés nem tud lendületbe jönni. Forgató kerekei lassu tempóban, szinte kényszerülve, csikorogva, nyikorogva, vajudva végzik munkájukat. És a vajudas eredménye az a torzszülött, melynek magva nem itt termett, de idegenből került hozzánk, neve kartell. A nagy forgalom kis haszonnal nem érvényesül már évek óta és emián nem tudnak a részvénytársaság direktorai a részvényeseknek megfelelő és megszokott osztalékokat juttatni. A saját igazgatói járulékaikból és szédítő nagyságu nyereségy jutalékból persze engedni nem akarnak. Ezért nagy az elégedetlenség a részvényesek körében és azért eszelték ki a kis forgalom, de nagyobb haszon új irányát, mert hiszen a kartell nem más, mint az előzőnek a megfordítottja, a fogyasztók, a kis emberek rovására. Megalkult a vasgyárak, a sörgyárak, az üveggyárak, a faárugyárak, a papirgyárak, a cukorgyárak kartellje, még csak a malmoké van hátra s akkor jöhet a koplalás, a nélkülözés, csak az osztalék legyen bőséges, a renumeráció kiadó, a nép hadd jajgasson, elég erős hozzá a tudója. A szabad kereskedés elfojtásának, a védvamos politikának a kartell a szörnyszülöttje.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Jogász. Szivesen, tessék beküldeni. Vidéki. Igen június hó 23-ikán. K. L. Nem volt ottan. Köszönjük. Nem közölhető; Heine napok. (Tárca) — Az élet. (költemény.)

Kiadó tulajdonos: Éhler Gyula.

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

Az első sátoralja-ujhelyi petroleum finomító részvénytársaság tisztelt részvényeseit folyó hó 29-én délelőtt 9 órakor a sátoralja-ujhelyi takarékpénztár tanácstermében tartandó

rendes évi közgyűlésre
tisztelettel meghívom.

Sátoralja-Ujhely, 1902. évi június 6-án.

Dókus Gyula,

társulati elnök.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.
2. A zárszámadások betérjesztése.
3. Alapszabály módosítás.
4. Felmentvény megadás.
5. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.

Klimatikus Szolyva-ĥársfalva Hidegviz-gyógyintézet

(Bereg megyében).

(Vasuti állomás).

Remek szp fekv s, kiránduló helyek s stánnyok.

GYÓGYESZKÖZÖK:

Hidegvizgyógyintézet, vasas- és égvényes savanyuviz és fürdők, ez idén újonnan és észszerűen átalakított sós- és fenyőhelézési intézet, villany-massage, természetes melegtej, juhsavó; mindezek észszerű alkalmazására a gyógyfürdő orvosa ügyel fel.

Járvaümentes Állandó fürdőhely. Gyógyszertár. orvos. Két vendéglő

Kitünő ellátás és lakás.

Elsőrendű cigány zene.

GYÓGYJAVALLATOK:

Tüdőbajok, malária (mocsárláz), gége-, hörg- és tüdőhurut, emésztetlenség, máj- és lépaganatok, vishólyaghurut, specifikus s görvényes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, historia, szédülés, nehéz légzés, hypochondria. Vértbajok, köszvény, görvény, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, fehérfolyás, sápkór, havi zavarnaknál.

Idéay májustól októberig.

Prospektussal s egyéb felvilágosítás-sal szivesen szolgál.

a fürdőigazgatóság.

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank

Budapest, V., Dorottya-utca 6. sz. saját ház.

Befizetett részvénytőke 30 millió korona.

A bank ujabban a

jelzálog üzletet

vette fel üzleti körébe.

Jelzálogkölcsonöket engedélyez földbirtokokra

és városi nagy bérházakra saját kibocsátásu

4 százalékos záloglevelek alapján 20 éves, 30, 40, 50, 60, 65 és 70 éves törlesztésre a legelőnyösebb feltételek mellett.

A benyújtásokat a leggyorsabban bonyolítja le; minden megkeresést 48 óra alatt válaszban részesít.

1850/V. 1901. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a-ujhelyi kir. bíróság 1899. évi V. I. 173/5. sz. végzése következtében hivatalból képviselt Groszmann S. A. utóda kassai lakos javára Dr. Fried Lajos s.-a-ujhelyi lakos ellen 41 kor. s jár. erejéig 1900. évi február hó 24 én fogantatott kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt s 2178 koronára becsült következő ingóságok u. m. házibutorok nyilvános árverésen eladatk.

Mely árverésnek a s.-a-ujhelyi kir. járás-bíróság 1899. évi I. 173/26. számú végzése folytán 41 korona tőkekövetelés, ennek 1898. évi jan. 1 napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 79 korona 05 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig S.-A.-Ujhelyben a piac-téren leendő eszközésére 1902. évi június 20. napjának d. e. 10 óraja határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fog adatni.

Amennyiben az elárverzendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1902. évi május hó 22. napján.

Tomasovazky Lajos, kir. bír. végrehajtó,

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált házaszer, amely már több mint 33 év óta megvizsgálható, bebizonyított alkalmasnak bizonyított, csúszal és megállítást.
Intés. Silányabb utánzatok miatt beviszár-láskor óvatossá legyünk és csak a „Horgony” eredeti üvegeket dobozokban a „Richter” védjegyvel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjuk el. — 80 f. l. k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapest.
Richter F. Ad. és társa, céssz. és kir. udvari szültek. Rudolstadt.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvettem

Jóhirnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 34 krtól 40 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely Korona u.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám

ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GÖZCSÉPLŐ-KÉSZLETEIT,
14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBILJAIT, és végre

„MILLENIUM” legújabb szerkezetű fűkaszaló-, marok-
rakó és kéveköto aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr. magyar államvasutársaság resiczi mezőgazdasági gépgyárában készült SACK rendszerű acél-
öntésű ekefevel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának lokomobillal készült és „MILLENIUM” aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést a GRAND PRIX-t nyerték.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban

(főfő 9. szám.)

Magyarnak PÉCS. — Németnek BÉCS.

Schönwald Imre

ékszergyáros, óras és látszerész PÉCS.

Ne küldjük pénzünket külföldre!

Hazai iparunkat előmozdító céggel mindenemü arany és ezüst tárgyak, órák és minden szakmába vágó cikkek sokkal olcsóbban, jobban és megbízhatóbban szerezhetők be, mint a külföldön

Valódi ezüst női rem. óra frt 6.—
Ugyanez dupla fedéllel frt 8.—
Valódi 14 kar. arany női rem. óra frt 14.—
Ugyanez dupla fedéllel frt 18.50

Valódi ezüst páncéllal óraláncok m. kir. fémjelzéssel.
15 gramm sulyban frt 1.20
20 gramm sulyban frt 1.50
30 gramm sulyban frt 2.20
40 gramm sulyban frt 2.60
50 gramm sulyban frt 3.25

60 gramm sulyban frt 3.80
70 gramm sulyban frt 4.50
80 gramm sulyban frt 5.20
100 gramm sulyban frt 6.50
150 gramm sulyban frt 9.50

Valódi 14 kar. aranyláncok 40 féle divatos mintában.

20 gramm sulyban frt 24.—
25 gramm sulyban frt 30.—
30 gramm sulyban frt 37.—

40 gramm sulyban frt 47.—
50 gramm sulyban frt 58.—
60 gramm sulyban frt 69.—

köves lógók nélkül mérve.

Egy 25 grammos aranyláncához egy 15 grammos köves függelék véve összesen 40 gramm nálam 34 frt 50 krajczárba kerül.

Valódi ezüst rem. óra frt 5.—
Dupla fedéllel frt 7.—
Valódi ezüst ankre-rem. dupla fedéllel frt 8.—

14 kar. arany pecsétgyűrű frt 6.80
Új aranyból 6 kar. frt 3.50
Double arany frt 1.50
Mértékül eleveendő egy papírszallag.

Ugyanez erősebb 9 frt. Ugyanez arany szeg. 12 frt. Tulla ezüst ankre-rem. dupla fedéllel 12 frt. Valódi 14 kar. arany ankre-rem. óra 24 frt. Dupla fedéllel 35 frt. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve bárkinek küldetik.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen.

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és

fenntartására legkitünőbb és legbiztosabb a

FÖLDES-féle

Margit-Krém,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsirmentes. Ezen világhírű arckemőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrhátrát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arcot fehérre, simává és üdévé varázsolja.

Legkitünőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.
Margit hölgypor (3 színben) 1 kor. 20 fillér.
Margit szappan 70 fillér.
Margit fogpép (Zahnpasta) 1 korona.
Margit arcvíz 1 kor.
Számítlan elismerő és köszönő levél!
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő.

FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszertárban drogeriában és illatszer-kereskedésben.

Főraktárak Sajhelyben: Kin-
csessy Péter és Widder Gyula
gyógyszertárak.

Csodás gyors hatása.

Épületek, ingóságok, termények

tűz- és jégkár elleni biztosítására,

továbbá: élet- és járadék biztosítások felvételére

ajánlkozik :

az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

kerületi ügynöksége

S.-A.-UJHELYBEN, a „Zemplén” kiadóhivatalában.

A cs. kir. szabadalm. kölcsönös tüzkárbiztosító intézet

BÉCSBEN (alakult 1824-ben)

magyarországi képviselősege: **Budapest, V. Hold-utca 6.** elfogad mindennemű tüzbiztosítást és pedig: épület, butorok, ruhaneműek és egyéb berendezési tárgyak, továbbá áruraktár, árukészlet és üzleti berendezésre stb. legelőnyösebb feltételek mellett.

A bécsi cs. kir. szab. kölcsönös tüzkárbiztosító-intézet az egyedüli intézet, mely a biztosítottakat a tiszta nyereségben részesíti. — 1896-ban 20%, 1897-ben 20%, 1898-ban 20% s 1899, 1900 és 1901-ben 20%-ot, összesen 2.493,235 koronát térített vissza a biztosítottaknak a befizetett díjakból.

Az intézet tartalékai minden tehertől mentesen 1901. év végéig kitesznek 8.278,000 koronán felül, a biztosítási állomány 1901. év végével 1.989,400,000 koronán felül.

Az intézet választmánya és igazgatósága.

Főgondnok: Főtisztelendő: Karl Sándor, Melki apát, a főrendiház tagja stb.; Főgondnok-helyettes: Gerhardus Hermann, a vaskorona rend lovagja, az Union-Bank alelnöke stb.; Doblhoff Dier báró, a Lipót-rend lovagja stb.; Főtisztelendő Dungal Albert, göttweigi apát, országgyűlési képviselő stb.; Lovag Dr. Egger-Müllwald, a vaskorona-rend lovagja, a Theresianum nyug. igazgatója stb.; Feldegyi Fellner Henrik báró, a Lipót-rend és a vaskorona-rend lovagja, az Union-Bank igazgatója stb.; Dr. Kluger Konrád, a Janus életbiztosító-társaság elnöke stb.; Főtisztelendő Kostersitz Ubald, klosterneburgi apát stb.; Dr. Richter Vincze, nagybirtokos stb.; Seidler Adolf báró, a vaskorona-rend lovagja, az Union-Bank igazgatója stb.; Altenburg Felicián, a pápai Sylvester-rend lovagja, a nagy arany Salvator-érem birtokosa stb.; Echl Bachofen Adolf, a Ferencz József rend lovagja, sörgyáros stb.; Berger Ferencz, a vaskorona rend lovagja. Bécs székváros középítési igazgatója stb.; Lovag Brønner-Felsach József, a vaskorona-rend lovagja, nagybirtokos stb.; Doblhoff Rezső báró, képviselő, nagybirtokos stb.; Döller József, cs. és kir. udvari tanácsos stb.; Dreher Antal, nagybirtokos, sörgyáros stb.; Főtisztelendő Grünbeck Henrik, csiztercezi apát stb.; Gschwantner János, építész stb.; Nemes Haardt Vilmos, a vaskorona-rend lovagja stb.; Hauser Ede, az arany érdemkereszt birtokosa stb.; Himmelbauer Antal, cs. és kir. kereskedelmi tanácsos, gyáros stb.; Iglér Valentin, az Osztr.-magyar bank cenzora stb.; Kitzschelt Rezső, a vaskorona-rend lovagja, gyáros, képviselő stb.; Dr. Komorzynsky János, egyetemi tanár stb.; Kraft Frigyes Vilmos, a Ferencz József rend és a francia becsületrend lovagja stb.; Kübel Kúbek Miksa báró, a vaskorona-rend lovagja, képviselő stb.; Nemes Poschacher János, cs. és k. udvari tanácsos stb.; Schmidt József malomtulajdonos stb.; Dr. Singer Jakab ügyvéd, nagybirtokos stb.; Bayer Rezső, cs. és k. tanácsos, a Ferencz József-rend lovagja, az intézet vezértitkára stb.; Bartha Miksa, az intézet magyarországi igazgatója.

Felvilágosításokat készséggel ad

a bécsi cs. kir. szabadalm. kölcsönös tüzkárbiztosító-intézet

zemplénmegyei fő-ügynöksége

KLÁR ANDOR és KLEIN ARTHUR

valamint az alügynöségeknél

Thiersan Cacao

Könnyen emészthető, igen kellemes ízű vastartalmu ideg erősítő és vértképző tápszert. Az összes orvos tanárok által kitűnően ajánlva.

Abauj, Borsod, s Zemplén-vármegyék egyedüli főraktára.

Widder Gyula gyógyszerésznél Sajuhely.

Kapható az összes gyógyszertárakban.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész **BALZSAMA**

közegészségileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ. Ez: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek, minden kóros állapotában, enyhíti a hurutot, megszünteti a köpetet, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajokból is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a váltólázt. 4. Meglepően gyógyítja a máj, a gyomor s a bélbetegségeket, különösen a gyomor, szélgöcsöt. 5. Széliden mozditja elő a székelést s a vértisztulást, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatot tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájhólyáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffogést, a szájnak s a gyomornak büztét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz, kiütés, varak, megfagyott s megégett tagokra, ruh ellen, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fül-fájdalmat stb. **Vigyázzunk tehát a zöld védjegyre amely itt fent látható.**

A hol balzsamom nincs raktáron, onnan rendeljék meg közvetlenül nálam s címezze: **An die Schutzengel-Apotheke des**

A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Az utánzástól legjobban megóv a győrből megrendelés eredeti cartonos üvegekben, melyek Ausztria-Magyarország minden postaállomásra bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveggel **4 koronáért**. Bosznia és Hercegovina részére 12 kis vagy 6 dupla üveggel **4 kor. 50 fillérért** küldetnek meg. Kevesebb mint 12 kis vagy 6 dupla üveg nem küldetnek. — Sztéküldés előre fizetés, vagy az összeg utánvétele mellett történik.

Miért szenved ön? Holott biztos reményt nyújtanak önnek a leg-avultabb seb gyógyítására is és csaknem mindig a legfájdalmasabb és veszedelmes műtétet, sőt amputációt is kikerülheti a

Thierry A. gyógyszerész valódi

Százlevelűrózsa-kenőcs

alkalmazásával, mely a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak enyhítésében utólérhetetlen. Valódi százlevelűrózsa-kenőcsöt alkalmaznak: a beteggyas nők fájós mellére, a tej lefolyás szorulásánál, a mellkeményedésnél, az orbáncznál s mindenféle régi bajnál, tátogó láb-sebeknél, a fűcsuszánál, dagadt lábknál sőt a csontszunál is; továbbá vágott-, szurási-, lövés- és zúzott sebeknél; idegen testeknek, mint üveg és faszálka, homok, serét, tövis stb. kihúzására; minden kelés, kinövés, pokolvar és új képződésnél, sőt még a ráknál; az új- és körömméregnél, hólyagoknál, sebesült lábknál, mindenféle égésbenél, megfagyott tagoknál, a hosszú fekvés által feltört bőrnél, nyakdaganatnál, vérkelekésnél és fülfolyásoknál stb.

A szállítás kizárólag az összeg előre küldése vagy utánvételezése mellett eszközölhető. Két tégely csomagolással, beleértve a postai csomagolás díját **3 kor. 50 fillér**. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Mindenki óvakodjék a hatáskülső hamisításoktól és jó arra ügyelni, hogy ha a tégelybe be van-e égetve a „Thierry Adolf Limitet angyalgöygszerének Pregrada” védjegye.

A „Miskolci Hitelintézet” áru- és terményraktáraiban az ezidei

X-ik évi gyapju-vásár

beraktározással egybekötve

1902. évi junius hó 18-ik napján tartatik.

Részletes felvilágosítással szívesen szolgál

A „Miskolci Hitelintézet” részvénytársaság igazgatósága.

Utányomat nem díjazatik.

Hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Homonnán Fő-utca 5. szám alatt, egy — a mai kor minden igényeinek megfelelő

felvidéki központi műtermet

rendeztem be, a hol a műteremben és azon kívül a leg-szebb fölvételeket készítem életnagyságig, — celloidin, platin papiron, ugyszintén aquarell, pastel és olajfestéssel.

Régi képek másolását, nagyítását a teljes hasonlóság jótállásával elvállalom.

Bármilyen színű selyemre, szövetre, nyakkendőtti, broschok, inggombok, szervizekre való színes másolást mint legszebb alkalmi emlék ajándékot ajánlom a n. é. közönség szíves figyelmébe.

Tisztelettel:

Frey Miksa,

s.-a.-ujhelyi és homonnai fényképész.

A szőlő OIDIUM

betegsége ellen

— a legjobb szer a —

Dr. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNFOR.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á kilogramm 46 fillér;

10 és 5 kilogrammos zsákokban á kilogramm 50 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fujja; ajánlatosabb — mert a mustot nem hűdösíti — mint a tiszta kénpor vagy kénmáj.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja.

Ott ahol mult évben a peronosporá nem tett kárt, de a lisztharmat igen, az első permetezés helyett elég rézkénporral a tőkét beporozni. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete”

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Viszontelárusítók kerestetnek!

Bor-eladás.

1889. évi saját termésű valódi hegyaljai
szamorodni és asszú-bort
üvegenként is eladok.

Szamorodni 3 K. 20 f. Asszú 6 K. Finomabb asszú 10 K.
literenkint.

könyvkereskedő **LÖVY ADOLF S.-A.-Ujhely.**

Szénásy, Hoffmann és Társa

selyemárú háza
Budapest, IV., Bécsi-utcza 4.

TAVASZI ÉS NYÁRI UJDONSÁGOK

teljes választéka raktárra érkezett.
Cégünk elve csakis „First Class“
gyártmányok elárúsítása. Cégünk
az országban az egyedüli, mely
Lyon és Páris legelső s leghíresebb
gyárosaival közvetlen összeköttetés-
ben áll; az általunk lekötött min-
ták és minőségek kizárólag cég-
günnél szerezhetők be.

✦ Minden egyes árucikknek ✦
föltétlen szabott ára,

nyíltan, számokkal van jelölve,
ennél fogva a túlfizetés teljesen
ki van zárva.

✦
Minták a vidékre kívánatra
bérmentve küldetnek.

Szénásy, Hoffmann és Társa

selyemárú háza
Budapest, IV., Bécsi-utcza 4.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok
S.-a.-Ujhelyben.

Bútorokat

vásárolni szándékozó n. é. közönséget van szerencsém
meghívni a „Vörös ökör“ épületében a földszinten és
az emeleten nyolcz teremben kényelmesen berendezett

BUTORRAKTÁRAIM

szíves megtekintésére, hol is hazai gyártmányu barok,
ó-német és egyéb másnemű stilszerű butorok a legké-
nyesebb izlésnek is teljesen megfelelőleg, csinos és
izlésteljés kivitelben kaphatók.

Egyben van szerencsém a n. é. közönség b. tudo-
mására hozni, hogy bevásárlásaimból haza érkeve, a
nagyon előnyösen tett vásárlásaim és a tulhalmazzott
árúkészletem miatt raktáron lévő mindennemű butorokat
tetemesen **leszállított olcsó árban** adom. Miért is
kérem b. látogatásukat s ígérem, hogy a n. é. közön-
ség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok
kiérdemelhetni.

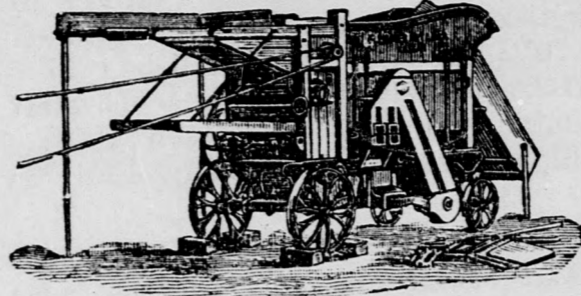
Kiváló tisztelettel
WILHELM HENRIK.

Sátoralja-Ujhely, nyomtatott a Zemplén könyvnyomtató intézetében.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztal-
talatok szemmel tartásával czélszerűen és gondosan gyár-
tott jóhírnevű gépeit a közeledő nyári időnyre nevezetesen:

Cséplőkészleteit köny-
nyű járással járgány,
vagy gőzmozgony általi
hajtásra.

Kézi cséplőgépeit jár-
gány hajtásra is alkal-
mazva, szlmarázó ké-
szülékkel, vagy anélkül.

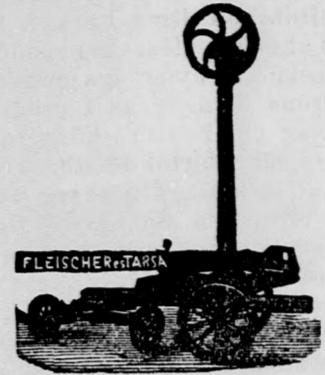
Baker- és magtár-rostait, továbbá
mindennemű szivattyukat, gőzgepeket
és közkazánokat. Szeszgyár-berende-
zéseket m. p. Hencze-főzőket, kavaró
készülékeket, maláta és burgonya-zu-
zókat, olaj-sajtókat, olajmag pörkölő-
ket, malomberendezéseket stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak
jelentékeny készletét tartjuk állandóan

Bizományi raktár Herz Kálmán urnál S.-A.-Ujhely

kinél a czég gyártmányai eredeti áron beszerezhetők.

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénknak
gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve
küldjük.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy
alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-
Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig
terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilá-
gosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Idült légcső, tüdő, gyomor- és bél-
hólyaghurutban, hügykő és fővénykórban
szenvedőknél és országszerte páratlannak ismert és
használt üdítő ital a

PARÁDI

égyvényes, kénes savanyu víz

hatalmas gyógyerővel bír, különösen ott, hol a
ivóvíz rosz, vagy ahol gerjes és járványos betegségek
szoktak uralkodni, igen ajánlható:

Kizárólagos főraktár Sátoralja-Ujhely részére

Malártsik György utóda

mindennemű bel- és külföldi természetes ásványvizek
fűszer-, esemege és gyarmatáru kereskedésében.